

Abstrakt

Analýza terapie u pacientů s juvenilní idiopatickou artritidou

Autor: Martina Procházková

Vedoucí diplomové práce: PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cíl: Methotrexát (MTX) je známý jako efektivní a bezpečná terapie juvenilní idiopatické artritidy (JIA) a již několik desetiletí je považován za zlatý standart v léčbě tohoto závažného onemocnění. Cílem této studie byla analýza terapie u pacientů s JIA se zaměřením na MTX a faktory ovlivňující jeho toleranci.

Metodika: Studie probíhala od ledna 2017 do února 2018 na Klinice dětského a dorostového lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. K účasti ve studii byli vybráni pacienti mladší osmnácti let, kteří během let 2015–2017 prvně nebo opakovaně onemocněli s JIA, a byla u nich započata léčba MTX. Na plánovaných revmatologických kontrolách, které probíhaly pravidelně každé 3 měsíce, byl těmto pacientům předložen k vyplnění dotazník hodnotící subjektivní pohled pacienta a jeho rodičů na intoleranci MTX „*Methotrexate Intolerance Severity Score*“. Souběžně probíhal sběr dat ze zdravotnické dokumentace. Data byla zpracována pomocí deskriptivní statistiky, korelačních závislostí a statistického dvouvýběrového t-testu.

Výsledky: Do studie bylo zařazeno celkem 49 pacientů s průměrným věkem 6,24 (SD ± 4,35) let. Intolerance MTX se za sledované období objevila alespoň jednou u 55 % pacientů. Celkový počet netolerujících pacientů při jednotlivých kontrolách v průběhu sledování stoupal. Ve 3. měsíci léčby bylo netolerujících 24 % pacientů a ve 12. měsíci 35 % pacientů. Nejčastěji byly pacienty deklarovány poruchy chování při aplikaci injekčního MTX. Zlepšení intolerance bylo zaznamenáno po změně cesty podání léčiva z parenterální na perorální.

Závěr: Námi nalezená prevalence intolerance je ve srovnání s dalšími studiemi o něco vyšší. Pravděpodobnou příčinou je vyšší podíl pacientů léčených parenterálním MTX. Dalším významným faktorem pro rozvoj intolerance je trvání léčby. Žádné potenciální predispoziční faktory intolerance MTX nebyly potvrzeny.

Klíčová slova: Juvenilní idiopatická artritida, intolerance methotrexátu, methotrexát.